

Wymagania edukacyjne z geografii (kl. I,II), specjalizacji geograficznej (kl. II,III).

- I. Wiadomości
 A. Zapamiętanie wiadomości
 B. Zrozumienie wiadomości
- II. Umiejętności
 C. Stosowanie umiejętności w sytuacjach typowych
 D. Stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych
- III. Poziomy: Konieczny, Podstawowy, Rozszerzony, Dopełniający, Wykraczający.

Czynnościowe ujęcie celów	Poziom wymagań				
	K	P	R	D	W
A – Uczeń powinien pamiętać B – Uczeń powinien rozumieć C,D – Uczeń powinien umieć					
I. Geografia jako nauka. Mapa jako źródło informacji geograficznej. A.B. Siatka geograficzna i kartograficzna. Rodzaje siatek. C.D. Podziałka mapy i jej rodzaje. Zadania z zastosowaniem podziałki. Podziałka transwersalna. C.D. Metody pomiaru powierzchni kraju. Interpolacja izohips. Wyznaczanie rzeźby terenu. Kartograficzne wyznaczanie cech ilościowych.	X X X X	X	X		X
II. Ziemia jako planeta. A. Ziemia w Układzie Słonecznym. Kształt i wymiary Ziemi. A.B. Ruch wirowy i obiegowy Ziemi. Długość i szerokość geograficzna. C.D. Następstwa ruchu wirowego i obiegowego Ziemi. Zadania. A. Ruch precesyjny i nutacyjny Ziemi.	X X X				X
III. Atmosfera. A. Budowa, skład gazowy i funkcje atmosfery. Rozkład temperatur i ciśnienia na powierzchni Ziemi w ciągu roku. A.B. Masy powietrza i ich ruchy. Wiatry. Chmury. Klimat i jego składniki. B. Czynniki klimatotwórcze. A. Strefy klimatyczne. C.D. Tendencje zmian klimatycznych. Mapy synoptyczne. Prognozowanie pogody.	X X X				X
IV. Hydrosfera. A.B. Obieg wody w przyrodzie. Oceany i morza – charakterystyka fizyczna i chemiczna wody morskiej (falowanie, pływy, prądy morskie). Wody lądowe. Wody podziemne, źródła. Typy ustrojów rzecznych. C.D. Rzeki - zmienność stanów i przepływów. A.B. Klasyfikacja jezior i ich rozmieszczenie. Lodowce górskie i lądolody. C.D. Warunki powstawania i rozmieszczenie lodowców i lądolodów.	X X		X		X

V. Litosfera.					
A. Budowa wnętrza Ziemi.	X				
B. Metody badań geologicznych.			X		
A.B. Minerale i skały budujące skorupę ziemską.	X				
C.D. Struktury i tekstury skał.		X			
Cechy fizyczne i gromady chemiczne minerałów.		X			
Złoża mineralne.					X
A.B. Teorie ruchów górotwórczych. Ruchy pionowe skorupy ziemskiej.	X				
Wulkanizm i plutonizm.	X				
Obszary wulkaniczne w świecie.		X			
Zjawiska sejsmiczne.	X				
Obszary sejsmiczne.		X			
Wietrzenie i jego rodzaje.	X				
C.D. Zróżnicowanie wietrzenia na pow. Ziemi – przyczyny.		X			
A.B. Rzeźbotwórcza działalność wód płynących.	X				
C.D. Przykłady form działalności wód płynących w Polsce i w świecie.		X			
A.B. Działalność wiatru. Rola lodowców w kształtowaniu rzeźby powierzchni Ziemi. Niszcząca i budująca działalność morza.	X				
C.D. Regionalne zróżnicowanie wybrzeży morskich.		X			
Przyczyny zróżnicowania budowy wybrzeży morskich.		X			
A. Podział dziejów Ziemi na ery i okresy. Górotwórczość.	X				
Fazy orogenez.					X
Ogólna charakterystyka ukształtowania powierzchni Ziemi – lądy.	X				
Ogólna charakterystyka ukształtowania dna oceanów.				X	
Główne platformy, tarcze i płyty krystaliczne na Ziemi oraz ich wiek.		X			
VI. Biosfera i pedosfera.					
A.B. Proces glebotwórczy. Główne typy gleb.	X				
C.D. Zróżnicowanie regionalne gleb na Ziemi.		X			
A.B. Główne formacje roślinne na Ziemi.	X				
C.D. Regionalne (strefowe i piętrowe) zróżnicowanie stref roślinnych.		X			
VII. Miejsce Polski w Europie.					
A.B. Położenie, obszar i granice administracyjne Polski.	X				
VIII. Środowisko geograficzne Polski.					
A.B. Główne jednostki strukturalne Polski na tle budowy geologicznej Europy.	X				
Odbicie struktur geologicznych w ukształtowaniu powierzchni.		X			
C.D. Rola zlodowaceń czwartorzędowych w rozwoju rzeźby Polski.	X				
A.B. Masy powietrza i ich wpływ na kształtowanie się klimatu Polski.	X				
C.D. Przejściowość klimatyczna.	X				
A. Regiony klimatyczne Polski.		X			
Wody lądowe Polski.	X				
B. Związek hydrografii z klimatem, budową geologiczną i rzeźbą.			X		
A. Wody podziemne i źródła. Sieć rzeczna. Jeziora – geneza i rozmieszczenie.	X				
A. Obszary deficytowe w wodę. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza i wód.					X
Morze Bałtyckie – charakterystyka fizyczno – geograficzna.	X				
Charakterystyka fiz.-chem. Wody.	X				
Zanieczyszczenie i ochrona Bałtyku. Zasoby żywe.			X		
A.B. Główne typy gleb i ich rozmieszczenie. Przydatność rolnicza gleb					
Klasy bonitacyjne. Rozmieszczenie zbiorowisk leśnych.	X				
Zagrożenie i ochrona lasów.					X

IX. Krainy geograficzne Polski.					
A. Podział Polski na krainy geograficzne. Charakterystyka Wyżyny Śląskiej:	X X				
B. Związek między elementami środowiska – budową geologiczną, rzeźbą, klimatem, glebami i roślinnością.			X		
A. Ludność i miasta. Czynniki naturalne i społeczne rozwoju rolnictwa. Baza surowcowa. Przemysł. Komunikacja. Turystyka.	X				
C.D. Konsekwencje przyrodnicze, gospodarcze i społeczne przekształceń środowiska. Motywy i zasady racjonalnej gospodarki zasobami naturalnymi.				X	X
X. Ludność i osadnictwo.					
A. Zmiany liczby ludności Polski i innych państw Europy w XXw. Straty wojenne.	X X X				
A.B. Zmiany struktur demograficznych.		X			
C.D. Prognozy demograficzne.					
A.B. Poziom wykształcenia ludności w Polsce i w innych krajach Europy. Zmiany struktury zatrudnienia na tle przekształceń gospodarczych w Polsce. Bezrobocie Współczesne problemy urbanizacyjne.		X		X	
XI. Uprzemysłowienie Polski.					
A. Rozwój przemysłu na ziemiach Polski.	X				
B. Rola przemysłu w funkcjonowaniu państwa.	X				
C.D. Produkcja globalna przemysłu w porównaniu z innymi krajami Europy.		X			
A. Poziom techniczny i technologiczny polskiego przemysłu. Przemysł paliwowy – energetyczny. Przemysł hutniczy. Przemysł elektromaszynowy. Przemysł chemiczny. Przemysł mineralny. Przemysł spożywczy. Przemysł włókienniczy. Główne okręgi przemysłowe Polski.	X X X X X X X X X	X			
C. Przyczyny oraz skutki gospodarcze i społeczne przekształceń struktury gałęziowej przemysłu.		X			
A. Współczesne przekształcenia własnościowe.		X			
D. Konieczność podjęcia procedur dostosowawczych polskiego przemysłu do wymagań rynku U.E. Uciążliwość przemysłu dla środowiska i zdrowia ludności.			X X		
XII. Gospodarka rolna i problemy żywienia .					
A. Udział rolnictwa w tworzeniu dochodu narodowego i w zatrudnieniu w porównaniu z innymi krajami Europy. Przyrodnicze i pozaprzyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa. Współczesne przekształcenia struktury agrarnej oraz przekształcenia własnościowe. Struktura upraw i zbiory głównych ziemiopłodów w Polsce. Hodowla w Polsce. Rybołówstwo morskie i śródlądowe. Leśnictwo i przemysł drzewny. Główne regiony rolnicze Polski.	X X X X X X X X				
D. Konieczność dostosowania polskiego rolnictwa do warunków konkurencji na rynku U.E. Produktywność gospodarki roślinnej i hodowlanej w porównaniu do innych krajów europejskich. Przemiany środowiska w wyniku prowadzenia gospodarki rolnej. Chemizacja rolnictwa i problem zdrowia ludności.		X		X	X

XIII. Komunikacja i jej funkcje w gospodarce Polski. A.B. Rola poszczególnych rodzajów transportu w Polsce na tle innych krajów Europy. D. Współczesne potrzeby rozwoju transportu i łączności w Polsce.	X		X		
XIV. Handel zagraniczny Polski. A.B. Handel zagraniczny a rozwój gospodarczy kraju. Wpływ przemian politycznych na reorientację polskiego handlu Zagranicznego. Formy i mechanizmy integracji Polski z U.E. Korzyści i koszty współpracy Polski z krajami „Trójkąta Wyszehradzkiego” oraz „Pentagonale”. Udział Polski w handlu światowym.	X X X		X		X
XV. Człowiek i jego działalność we współczesnym świecie. A.B. Środowisko geograficzne jako system elementów. C.D. Równowaga naturalna w środowisku i jej zakłócenia pod wpływem działalności człowieka. Racjonalne gospodarowanie środowiskiem.	X	X	X		
XVI. Ludność świata i procesy urbanizacyjne. A.B. Ludność świata C.D. Możliwość wyżywienia ludności świata. Przyczyny eksplozji demograficznej. A.B. Zróżnicowanie rasowe, etniczne i religijne ludności. (źródła konfliktów) Migracje ludności. C.D. Przyrost ludności a zapotrzebowanie na żywność. A.B. Wyczerpywanie się możliwości produkcyjnych biosfery. Procesy urbanizacyjne. Wzrost liczby ludności miejskiej. Zróżnicowanie regionalne procesów urbanizacyjnych. Typy i modele urbanizacji. Funkcje miastotwórcze i funkcje miast. C.D. Problemy wielkich miast.	X X X X X X		X X X	X	X
XVII. Procesy uprzemysłowienia w świecie. A. Pojęcie przemysłu. C.D. Wzrost zapotrzebowania na energię wraz z rozwojem gospodarczym. A. Baza surowców energetycznych w świecie (węgiel kamienny, Węgiel brunatny, ropa naftowa, gaz ziemny.) Geochemia oraz zastosowanie surowców energetycznych. Przetwórstwo surowców energetycznych. Niekonwencjonalne źródła surowców energetycznych. Baza surowców metalurgicznych (żelazo, miedź, aluminium, cyna cynk, ołów,) (nikiel, srebro, złoto, molibden, wolfram, mangan, chrom). Geochemia i zastosowanie surowców metalurgicznych. Przetwórstwo surowców metalurgicznych – ośrodki hutnictwa. Baza surowców chemicznych (siarka, fosforyty, sól kamienna, sól potasowa). Geochemia i przetwórstwo surowców chemicznych. Przemysł elektromaszynowy w świecie. Przemysł chemiczny w świecie. Przemysł włókienniczy w świecie Główne okręgi przemysłowe świata.	X X X X X X X X X X X X X X	X X X	X X X	X	X

XVIII. Gospodarka rolna w świecie.					
A.B. Naturalne i społeczne czynniki rozwoju rolnictwa	X				
Użytkowanie ziemi. Typy gospodarstw rolnych. Systemy uprawy roli					
Mechanizacja i chemizacja rolnictwa.	X				
Rozmieszczenie upraw i główni producenci zbóż na świecie.	X				
Rozmieszczenie upraw roślin przemysłowych.	X				
Główne obszary hodowlane świata.	X				
Rybołówstwo.	X				
Międzynarodowe Prawo Morskie. Konflikty połowowe.					X
Gospodarka leśna i przemysł drzewno – papierniczy.		X			
Główne regiony rolnicze świata.	X				
XIX. Komunikacja i jej funkcje w światowej gospodarce.					
A. Podział transportu. Charakterystyka transportu: samochodowego, kolejowego, lotniczego, morskiego, żeglugi śródlądowej i specjalnego. Systemy transportowe. Łączność.	X				
XX. Światowa wymiana handlowa.					
A. Struktura towarowa i główne kierunki geograficzne światowej wymiany handlowej.	X				
Bilans handlowy i bilans płatniczy w handlu zagranicznym.		X			
Protekcjonizm, liberalizm gospodarczy, autarkia.	X				
XXI. Formy organizacji życia społeczno – gospodarczego.					
A. Współczesne przemiany polityczne i gospodarcze w świecie. Gospodarcze procesy integracyjne, główne ugrupowania integracyjne w świecie.	X			X	
C.D. Rola międzynarodowych organizacji finansowych w dokonujących się przekształceniach politycznych i gospodarczych krajów Europy Środkowej i Wschodniej.				X	
XXII. Polityczny i gospodarczy podział świata. Konflikty w świecie.					
A. Klasyfikacja państw.	X				
A. Podział świata na obszary o wysokim i niskim poziomie rozwoju gospodarczego.	X				
Główne obszary konfliktów w świecie. Przyczyny konfliktów.	X				
XXIII. Geografia regionalna świata.					
A. Charakterystyka geograficzno – gospodarcza: USA, Japonii, Niemiec, Chin, Indii, Rosji, Norwegii.	X				
XXIV. Geografia turystyki.	X				
XXV. Podstawy ekonomii. (zagadnienia według załącznika)	X				